

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมครูประถมศึกษา เกี่ยวกับสาระและกระบวนการเรียนรู้ของหลักสูตรประถมศึกษา ฉบับปรับปรุง 2533" มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมและทดลองการฝึกอบรมโดยใช้โปรแกรมการฝึกอบรมที่สร้างขึ้น ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองกาญจนบุรี สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 60 คน

ผลที่ได้จากการดำเนินการวิจัยคือ โปรแกรมการฝึกอบรมครูประถมศึกษา และข้อมูลจากการนำโปรแกรมการฝึกอบรมไปทดลองจัดฝึกอบรมให้แก่ครูประถมศึกษา ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้

สรุปผลการสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมครูประถมศึกษา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมตามวิธีการดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ได้โปรแกรมการฝึกอบรม มีส่วนประกอบดังนี้

1. ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง จำนวน 7 เล่ม ในแต่ละเล่มประกอบด้วยหัวข้อเรียงตามลำดับ คือ คำแนะนำการใช้ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง แนวคิด วัตถุประสงค์ แบบทดสอบก่อนการศึกษาชุดฝึกอบรม เฉลยคำตอบ เนื้อหาและกิจกรรมฝึกปฏิบัติแบ่งเป็นตอน ๆ สรุปแบบทดสอบหลังชุดฝึกอบรม เฉลยคำตอบ และบรรณานุกรม ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับสาระและกระบวนการเรียนรู้ของหลักสูตรประถมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533 ดังนี้

เล่มที่ 1 เรื่อง "สูตรสำเร็จ" เป็นสาระเกี่ยวกับหลักการและโครงสร้างของหลักสูตรประถมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533

เล่มที่ 2 เรื่อง "เบ็ดเสร็จกับภาษา" เป็นสาระและกระบวนการเกี่ยวกับกลุ่มทักษะภาษาไทย

เล่มที่ 3 เรื่อง "มาสนุกกับการคิด" เป็นสาระและกระบวนการเกี่ยวกับกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์

- เล่มที่ 4 เรื่อง "เพื่อชีวิตและสังคม" เป็นสาระและกระบวนการเกี่ยวกับ
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
- เล่มที่ 5 เรื่อง "ชื่นชมลักษณะนิสัย" เป็นสาระและกระบวนการเกี่ยวกับกลุ่ม
สร้างเสริมลักษณะนิสัย
- เล่มที่ 6 เรื่อง "ใฝ่ใจในการทำงาน" เป็นสาระและกระบวนการเกี่ยวกับกลุ่ม
การทำงานและพื้นฐานอาชีพ
- เล่มที่ 7 เรื่อง "เชี่ยวชาญเรื่องน่ารู้" เป็นสาระและกระบวนการเกี่ยวกับกลุ่ม
ประสบการณ์พิเศษ

2. แผนและแนวทางการดำเนินกิจกรรมฝึกอบรม จำนวน 1 เล่ม ประกอบด้วยหัวข้อ
เรียงตามลำดับ คือ คำนำ โครงการ ตารางการฝึกอบรม กำหนดการฝึกอบรม รายละเอียด
การจัดกิจกรรม เทคนิควิธีการฝึกอบรมและสาระของหลักสูตรประถมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ.
2533

ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองของโปรแกรมการฝึกอบรม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 94.76 :
80.50 ได้ผลตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ 80 : 80

สรุปผลการทดลองการฝึกอบรมโดยใช้โปรแกรมการฝึกอบรม

ตัวอย่างประชากร จำนวน 60 คน สามารถทำคะแนนในแบบทดสอบก่อนและหลังการ
ศึกษาชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง จำนวน 7 เล่ม ได้คะแนนเฉลี่ยมีค่าใกล้เคียงกับคะแนนเต็มตั้งแต่
เล่มที่ 1 - 6 ส่วนเล่มที่ 7 นั้น ตัวอย่างประชากรทุกคนทำคะแนนในแบบทดสอบหลังการศึกษา
ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองได้เท่ากับคะแนนเต็มของข้อทดสอบ แสดงว่าตัวอย่างประชากรทุกคน
สามารถเรียนรู้สาระและกระบวนการเรียนรู้ของหลักสูตรประถมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533
ควบคู่กับแผนและแนวทางการดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากคะแนน
เฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม ก่อนการฝึกอบรม ตัวอย่างประชากรทำ
คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 46.38 หลังการฝึกอบรมทำได้เฉลี่ยร้อยละ 81.20 ซึ่งมีพัฒนาการขึ้นเฉลี่ย
ร้อยละ 34.82

จากการประเมินความพึงพอใจ ตัวอย่างประชากรทุกคนที่มีความพึงพอใจต่อโปรแกรม

การฝึกอบรมที่ใช้ฝึกอบรมนี้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึง 28 ข้อคำถาม จากจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 30 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ

จากกิจกรรมเปิดดวงใจในช่วงสุดท้ายก่อนเปิดการอบรม ตัวอย่างประชากรจำนวน 60 คน เขียนแสดงความรู้สึกต่อการจัดอบรมครั้งนี้ ดังนี้

1. เกี่ยวกับตัววิทยากรกลุ่มตัวอย่างประชากรในความเห็นว่าเป็นวิทยากรให้ความเป็นกันเอง เก่งมีความสามารถ มีการเตรียมการดี ร้องเพลงเพราะ จัดกิจกรรมได้สนุกสนาน ไม่เครียด ประทับใจ และศรัทธาในตัววิทยากร มีจำนวน 53 คน
2. เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับกลุ่มตัวอย่างประชากรให้ความเห็นว่าพอใจที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษาฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533 และเทคนิควิธีการอบรม มีจำนวน 3 คน
3. เกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่มตัวอย่างประชากรให้ความเห็นว่า ควรเพิ่มกิจกรรมให้มากขึ้น มีจำนวน 2 คน
4. เกี่ยวกับสถานที่กลุ่มตัวอย่างประชากรให้ความเห็นว่า อากาศร้อน พัดลมน้อย มีจำนวน 2 คน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถประมวลผลมาอภิปรายได้ดังนี้

โปรแกรมการฝึกอบรมเกี่ยวกับสาระและกระบวนการเรียนรู้ของหลักสูตรประถมศึกษาฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533 สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการฝึกอบรมครูประถมศึกษา โดยอาศัยแนวทางและเทคนิควิธีของโครงการฝึกอบรมครูประจำการ (วิชา 413 803) หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จนทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระและกระบวนการเรียนรู้ของหลักสูตรประถมศึกษาฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533 ได้เป็นอย่างดี ซึ่งพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ของความก้าวหน้าจากคะแนนก่อนและหลังการฝึกอบรม จากตัวอย่างประชากร 60 คน และเมื่อทดสอบค่าที่แล้วก็ยังเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ หลังจากการฝึกอบรมโดยใช้โปรแกรมการฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแล้วครูประถมศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระและกระบวนการเรียนรู้ของหลักสูตรประถมศึกษาฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533 สูงขึ้นกว่าก่อนการ

เพียงเล็กน้อย ส่วนมากจะเป็นลักษณะการตัดออกมากกว่าเพิ่มเติม มีส่วนที่ปรับปรุงมาก คือ การนำทั้งจริยะ ศิลปะ พละ และดนตรีนาฏศิลป์มาบูรณาการแล้วจัดเป็นหน่วยในระดับชั้น ป.1 - 2 เพื่อให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเล่มที่ 2 เบ็ดเสร็จกับภาษา มีสาระความรู้เกี่ยวกับกลุ่มทักษะ ภาษาไทย เป็นเล่มที่กลุ่มตัวอย่างทำคะแนนพัฒนาการได้มาก รองลงมาคือ เฉลี่ยร้อยละ 14.34 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มทักษะภาษาไทย เป็นกลุ่มวิชาที่กลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจมาก โดยเฉพาะ ผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงซึ่งส่วนมากถนัดในการสอนภาษาไทย และจะเป็นครูผู้สอน ภาษาไทย อีกทั้งในกลุ่มวิชานี้ไม่มีการปรับปรุงโครงสร้างภายในกลุ่มเลย ปรับบางส่วนเพียง เล็กน้อย การเรียนการสอนเน้นที่กระบวนการและใช้วิธีสอนหลายรูปแบบให้เหมาะสม ซึ่งทำให้ กลุ่มตัวอย่างศึกษาเรียนรู้ทำความเข้าใจได้ง่าย จึงทำให้เล่มที่ 2 มีคะแนนพัฒนาการสูงขึ้น

ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเล่มที่ 4 เพื่อชีวิตและสังคม มีสาระความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรใน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เป็นชุดฝึกอบรมอีกชุดที่กลุ่มตัวอย่างทำคะแนนพัฒนาการได้สูง คือ เฉลี่ยร้อยละ 13.33 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เป็นกลุ่มวิชาที่เกี่ยวข้อง กับตนเองและสิ่งที่มีอยู่รอบ ๆ ตัว จึงทำให้ครูสนใจที่จะศึกษาว่ามีสิ่งใดที่ปรับปรุงบ้างเล็กน้อย เพียงใด และเท่าที่ผ่านมากลุ่มประสบการณ์นี้ครูส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นกลุ่มที่สอนยากจึงได้ให้ความสนใจ มาก

สำหรับชุดฝึกอบรมที่กลุ่มตัวอย่าง ทำคะแนนพัฒนาการน้อยที่สุด คือ ชุดฝึกอบรมเล่มที่ 6 ใฝ่ใจในการทำงาน มีค่าพัฒนาการ เฉลี่ยร้อยละ 5.17 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การปรับปรุงหลักสูตร ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ มีจุดปรับปรุงให้แตกต่างไปจากหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 หลายจุดทั้งจุดประสงค์ โครงสร้างภายใน เวลาเรียน และการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน จึงทำให้การศึกษาชุดฝึกอบรมชุดนี้ยากกว่าชุดอื่น ๆ

ชุดฝึกอบรมเล่มที่ 7 เชี่ยวชาญเรื่องน่ารู้ มีสาระความรู้เกี่ยวกับกลุ่มประสบการณ์พิเศษ เป็นเล่มที่กลุ่มตัวอย่างทำคะแนนหลังการศึกษาชุดฝึกอบรมได้เต็มทุกคน และค่าพัฒนาการก็ค่อนข้าง สูง คือ เฉลี่ยร้อยละ 10.84 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มประสบการณ์พิเศษมีสาระและรายละเอียด ไม่มากเท่ากลุ่มประสบการณ์อื่น และเป็นวิชาที่จัดให้เรียนเฉพาะชั้น ป.5 - 6 ฉะนั้นโครงสร้าง ภายในกลุ่มจึงมีน้อยเพียงระดับเดียว ทำให้ง่ายต่อการศึกษาและทำความเข้าใจ ผลการทดสอบ

หลังการศึกษาชุดฝึกอบรมจึงมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับคะแนนเต็ม คือ 6

จากผลการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างประชากรต่อกระบวนการฝึกอบรม นั้น กลุ่มตัวอย่างให้ระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด แสดงว่าพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ถึง 4.38 ในด้านความเป็นกันเองของวิทยากร และระดับคะแนนเฉลี่ย 4.28 ในการอำนวยความสะดวกของวิทยากร

จากกิจกรรมเปิดดวงใจที่ผู้เข้ารับการอบรมเขียนแสดงความรู้สึกต่อการจัดการอบรม มี 53 คน ที่กล่าวถึงความเป็นกันเองของวิทยากร ความสามารถ การวางแผน การจัดกิจกรรมของวิทยากรจัดได้สนุกสนาน ประทับใจและศรัทธาในตัววิทยากรมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินความพึงพอใจ จากการที่สมาชิกเข้ารับการอบรมเต็มเวลาตามตารางการอบรมคิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด และจากบัญชีลงเวลาในวันที่ 2 ที่ผู้เข้ารับการอบรมมาแต่เช้าก่อนกำหนดเวลาในตารางการฝึกอบรม อยู่ร่วมกิจกรรมการอบรมตลอดเวลาไม่มีผู้ใดหนีหายไปจากห้องอบรม ซึ่งแตกต่างไปจากการอบรมหลาย ๆ ครั้งที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่าการอบรมในครั้งนี้สร้างความประทับใจให้ผู้เข้ารับการอบรมเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะเทคนิควิธีการฝึกอบรมที่ผู้วิจัยได้เลือกนำมาใช้ ไม่ใช่เพียงแค่เป็นเพราะความสนุกสนานที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมเท่านั้นที่ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมพึงพอใจและประทับใจ แต่จากการตรวจสอบรายละเอียดของชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเล่มที่ 1 - 7 ที่ผู้เข้ารับการอบรมต้องศึกษาด้วยตนเอง ปรากฏว่าทั้งแบบทดสอบและกิจกรรมฝึกปฏิบัติทุกกิจกรรมได้รับความสนใจจากการศึกษา ไม่มีเล่มใดที่ถูกปล่อยวาง หรือละเลยในการทำกิจกรรมฝึกปฏิบัติ เมื่อเสร็จสิ้นการอบรมแล้วมีผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มาขอชุดฝึกอบรมคืนเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ที่โรงเรียน แสดงให้เห็นถึงความสนใจที่จะนำผลจากการอบรมไปใช้ประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกตุมณี มากมี เรื่องการสอนของครูสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ที่ได้รับการฝึกอบรมจากโครงการฝึกอบรมครูประจำการในการสอนสวดแทรกจริยธรรมตามหลักสูตรประถมศึกษา ตามการรับรู้ของครูได้นำเทคนิคต่าง ๆ ไปใช้ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์หลังจากการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ทั้งนี้ อาจจะกล่าวได้ว่าการฝึกอบรมของโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพของครู ประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และโครงการฝึกอบรมครูประจำการ

ในวิชา 413 803 หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาผสมผสานใช้ในการฝึกอบรมครั้งนี้จนประสบความสำเร็จได้เพราะเทคนิควิธีการฝึกอบรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการสร้างโปรแกรมการฝึกอบรม

1. ข้อความรู้อันจะให้ในชุดฝึกอบรม ควรเลือกเฉพาะสาระสำคัญที่สรุปให้ได้ใจความ เข้าใจง่าย และใช้ภาพประกอบให้ชุดฝึกอบรมน่าสนใจและสอดคล้องกับสาระที่บรรจุลงในเล่ม เพื่อให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการอบรม
2. การเลือกกิจกรรม ต้องเลือกให้สอดคล้องเหมาะสมกับสาระและความรู้ในเรื่อง ที่จัดอบรม
3. การฝึกอบรมตามโปรแกรมที่สร้างขึ้นจะต้องวางแผนล่วงหน้าเพื่อเตรียมการในส่วนที่เป็นเอกสารชุดฝึกอบรม กิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ และสื่อที่ใช้ในการอบรม อีกทั้งวิทยากร และสถานที่ เพื่อให้เพียงพอที่จะใช้ในการจัดอบรม
4. วิทยากรที่จะนำโปรแกรมการฝึกอบรมนี้ไปใช้ในการฝึกอบรม จะต้องศึกษาแผน และแนวทางดำเนินกิจกรรมให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ก่อน และต้องพัฒนาแนวการฝึกอบรมตาม โปรแกรมที่ได้เสนอไว้

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ควรมีการสร้างชุดฝึกอบรมในเรื่องแนวดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ นำรูปแบบการฝึกอบรมครูประจำการในวิชา 413 803 หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เข้ามาผสมผสานในการฝึกอบรมครู โดยใช้ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเป็นสื่อหลักด้วย